

DERS İŞLENİŞİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

- Programdaki ders işleniş örneğinin başında yer alan kazanımlar sadece o işleniş yönelik olarak belirlenmiştir.
- Verilen ders işleniş bir örnektir. Öğretmen, hazırlayacağı metin işlenişlerinde farklı yöntem, teknik ve etkinlikler kullanabilir.
- Temanın işleniş süresi; metinlerin özelliği, yapılacak etkinlikler ve bir yıl boyunca işlenecek tema ve metinlerin sayısı dikkate alınarak belirlenmelidir.

DERS İŞLEME SÜRECİ

1. HAZIRLIK

İşleniş sürecinin ilk basamağında, öğrencinin derse, okuma veya dinleme/izleme etkinliğine hazırlanması, konuyla ilgili birikimlerini harekete geçirmesi, konunun anlaşılmasını kolaylaştırıcı bilgiler edinmesi, dikkatini metne yoğunlaştırması hedeflenmektedir. Bu amaçla öğretmen, ilgi ve motivasyonu artırıcı anekdot, fıkra, kısa hikâye vb.den yararlanabilir; temayla ya da metinle ilgili görsel unsurların yorumlanmasını isteyebilir, müzik dinletebilir, konuyla ilgili beyin fırtınası yaptırarak çağrışımların ifade edilmesini sağlayabilir, kısa filmler izletebilir; canlandırma etkinlikleri yaptırabilir veya benzeri etkinlikler düzenleyebilir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, hazırlık aşamasının işleniş sürecinin diğer basamaklarına göre daha kısa sürede gerçekleştirilebilir biçimde planlanmasıdır. Böylelikle konuya güdülenen öğrenci herhangi bir kopukluk yaşamadan sürecin diğer basamağına uyum sağlayabilecektir.

2. OKUMA, DİNLEME/İZLEME

Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu'nda her tema kapsamında en az üç okuma metni ile bir dinleme/izleme materyaline yer verilmesi öngörülmüştür. Okuma metinleri ile dinleme/izleme materyallerinin işlenişinde “metnin belli bir yöntem dâhilinde okunması, dinlenmesi/izlenmesi”, “kelime ve cümle çalışmaları” ile “metni anlama, çözümlenme ve yeniden yapılandırma çalışmaları”na yer verilir. Bu çalışmalarda odak noktası, okuma metni ya da dinleme/izleme materyali olmakla birlikte öğrencinin duyu ve düşünce dünyası bununla sınırlandırılmamalı; öğrencinin metin aracılığıyla söz varlığını zenginleştirmesini, farklı bilgiler edinmesini, metinden hareketle araştırma yapmasını vb. sağlayıcı nitelikte çalışmalara da yer verilmelidir. Bunların yanı sıra söz varlığını zenginleştirme ile alışkanlık kazanma boyutundaki kazanımların verilmesinde, okuma metinleriyle, dinleme/izleme materyalleriyle ya da temayla bağlantılı veya bağımsız okuma ve dinleme/izleme etkinlikleri düzenlenebilir.

3. KONUŞMA

Her okuma metni ya da dinleme/izleme materyalinin içeriğinin işlenişinden sonra metne ya da temaya bağlı bir konuşma etkinliği düzenlenir. Etkinlikler belli bir yöntem dâhilinde yapılmalı, yıl boyunca mümkün olduğunca çeşitli yöntemin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Kazanımların ilk ele alındığı yerde, kazanımın niteliğine göre öğrenciye gerekli açıklamalar yapılmalı veya bununla ilgili etkinlikler düzenlenmelidir. Kazanımın

ele alındığı diğer etkinliklerde öğrenciye hatırlatmalarda bulunulmalıdır. Her öğrencinin yıl içinde en az bir kez hazırlıklı bir konuşma yapması, diğer konuşma etkinliklerine de mümkün olduğunca çok öğrencinin katılması sağlanmalıdır. Çalışmalar sonrasında verilecek dönütlerle öğrencinin kendini geliştirmesine katkıda bulunulmalıdır.

4. YAZMA

Her okuma metni ya da dinleme/izleme materyalinin içeriğinin işlenişi ve konuşma etkinliğinden sonra metne ya da temaya bağlı bir yazma etkinliği düzenlenir. Etkinlikler belli bir yöntem dâhilinde yapılmalı, yıl boyunca mümkün olduğunca çeşitli yöntemin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Kazanımların ilk ele alındığı yerde, kazanımın niteliğine göre öğrenciye gerekli açıklamalar yapılmalı veya bununla ilgili etkinlikler düzenlenmelidir. Kazanımın ele alındığı diğer etkinliklerde öğrenciye hatırlatmalarda bulunulmalıdır. Çalışmalar sonrasında verilecek dönütlerle öğrencinin kendini geliştirmesine katkıda bulunulmalıdır.

5. DİL BİLGİSİ

Dil bilgisi kazanımlarının verilişinde okuma metinlerinde hareket edilebileceği gibi bağımsız metinlerden ya da çalışma kâğıtlarından da yararlanılabilir. Bir önceki yıl ele alınan dil bilgisi konularına yönelik hatırlatma niteliğinde etkinlikler düzenlenebilir. Dil bilgisi kazanımları Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu'nda verilen sıraya göre ele alınmalıdır.

www.turkceciler.com
Türk Dili ve Edebiyatı Kaynak Sitesi